

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН“

Якимово 3640, ул. Г. Димитров № 17-19, тел. 0879156499,

e-mail: info-1201200@edu.mon.bg

**АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СУ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН“-С.ЯКИМОВО
2023/2027 Г., ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 Г.**

Актуализираната Стратегията за развитие на училището за периода 2023/2027 година, за учебната 2025/2026 г. е одобрена от Обществения съвет (Протокол № 10/04.09.2026 г.), приета е с Решение № 8 , взето с Протокол № 21/04.09.2026 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед №1239 / 04.09. 2023 г. на директора на училището.

1. Средно училище „Д-р Петър Берон“- с. Якимово, неспециализирано, общинско, общ. Якимово, обл. Монтана.
2. При актуализиране на стратегията в училището се обучават около 160 ученици от I до XI клас- дневна форма на обучение и ученици в СФО
3. Целодневна организация на учебния ден е създадена за I – IV класове, ученици от начален етап , разделени на две групи.
4. В училището се обучават 1 ученик със специални образователни потребности.
5. Учениците с различен етнически произход (ромски) са 95 % от общия брой на учениците.
6. Училищната общност е много добре функционираща – формиран е Обществен съвет, Ученически съвет, училището осъществява пълноценно сътрудничество с други училища.
7. Квалификацията на учителите е изведена като водещ училищен приоритет;
8. Училището развива активна дейност по европейски и международни проекти.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия за развитие на СУ „Д-р Петър Берон“-с. Якимово за периода 2023 – 2027 година очертава в дългосрочен план пътя и насоките за развитие, основните тенденции, цели, задачи и приоритети в дейността на училищната институция, както и ресурсите, с които училището ще постигне нейното изпълнение. С реализирането на стратегията ще се отговори на очакванията на участниците в образователния процес:

1. *Учениците* – създаване на оптимални условия за обучение, възпитание и социализация на всеки ученик съобразно индивидуалните му способности и потребности чрез изграждане на образователно пространство, в което всеки ученик да намери себе си, да почувства и съпреживее ситуация на успех в процеса на своето обучение; формиране у учениците на нагласа за непрекъснато образование, саморазвитие и самореализация;
2. *Родителите* – удовлетворяване на очакванията за съвременна организация на образователния процес и постигане на по-високо качество и по-високи резултати от училищното образование;

3. *Обществото и пазара на труда* – изграждане у учениците на социално-значими жизнени ценности, професионално-личностни компетенции, които да отговарят на потребностите на обществото;
4. *Педагогическите специалисти* – развиват умения да организират, координират и контролират дейностите по време на преподаването, да прилагат конструктивни подходи на сътрудничество, да осъществяват методическа и организационна подкрепа, да идентифицират собствените потребности от продължаваща квалификация и др.
5. Характеристика на училището
6. СУ „Д-р Петър Берон“-с. Якимово е общинско училище. Броят на учениците в дневна форма за предходната учебна година е 170 (най-малък брой ученици през последните три години), разпределени в 11 паралелки. В училището е създадена добра система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите. Правилното планиране на образователната дейност, умелото ѝ осъществяване и контрол допринасят за усъвършенстване качеството на организацията и провеждането на обучение в училище.

Педагогическите специалисти и учениците се включват активно в образователни, културни, спортни и граждански инициативи, организирани на училищно, общинско, областно и национално ниво. Осъществяват се дейности, свързани както с образователната дейност, така и с широк спектър от дейностите по занимания по интереси. Участие в Проекти „Успех за теб“, „Да стигнеш до училище- с ръка, подадена на време“, „България- образователни маршрути“.

Приоритет в дейността на училището е повишаване качествено на образование по всички учебни предмети и постигане на добри резултати на НВО в IV, VII, X клас и ДЗИ, които са съизмерими с резултатите на местно и национално ниво, както следва:

В процеса на обучение особено внимание се отделя на стимулиране интереса на учениците към овладяване на книжовния български език като основна предпоставка за успешно възприемане на учебното съдържание по всички учебни предмети. Голямо значение за учениците в гимназията има и изучаването на предметите от профилираната подготовка с профил „Предприемачески“ -профилиращи предмети са предприемачество, информационни технологии и география и икономика.

Утвърждава се тенденция за постоянно нарастване качеството на подготовката на завършващите средно образование. Основна роля за качествената урочна работа има педагогическият екип на училището – високо квалифицирани учители, прилагащи съвременни методи на обучение и възпитание в работата си.

Удовлетворяващо е представянето на учениците на състезания и конкурси на различни нива, както и включването им в различните дейности по интереси, с които се цели учениците да получат възможност за лична и творческа изява, да се впишат в училищната среда.

Училището работи по европейски проекти и програми. Наложилият се стил на екипност в работата и положителното отношение на училищното ръководство към училищния персонал, партньорството с родители и заинтересовани страни и институции, са също фактори, които определят положителната характеристика на училището и добрия му

II. АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ НА ВЪТРЕШНАТА И НА ВЪНШНАТА

1. Анализ и оценка на вътрешната среда (SWOT анализ)

Целта на SWOT-анализа (*силни, слаби страни, възможности, заплахи*) е да се определи състоянието на училището като система.

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
1	2
ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС - Относително слаби резултати на НВО и ДЗИ, в сравнение с изминалата година минимално по-добри резултати по НВО 7 клас и ДЗИ. - Профилирано обучение в гимназиален етап, насочено към усвояване на ключови компетентности. - Утвърден лидер в обучението по предприемачество. - Опит в обучението на ученици със специални образователни потребности. - Създадени условия за целодневна организация на учебния ден.	- Анализ на демографската перспектива на общината и региона във връзка с успешното реализиране на приема при условията на ЗПУО. - Разширяване на приема след завършено основно образование съгласно ЗПУО – профилирана подготовка и търсене на възможности за осъществяване и на професионална подготовка. - Оптимизиране на училищните учебни планове в прогимназиален и гимназиален етап – разширяване кръга на избираемите предмети. - Повишаване на професионалната подготовка на учителите за промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделния ученик. - Непрекъснат мониторинг на дейностите в образователния процес и своевременно предприемане на действия за неговото подобряване. - Използване на портфолиото на педагогическите специалисти като инструмент за професионално развитие и оценка. - Повишаване на квалификацията, обмяна на добри педагогически практики и внедряване на иновации на базата на ИКТ. - Високи изисквания към собствената научна и педагогическа подготовка, изпълнение на личен план за развитие на педагогическия специалист. - Ефективност на работата на МО за повишаване подготовката на учителите и споделяне на добри практики. - Преодоляване на рутината и формалното изпълнение на служебните задължения. - Възможност за кариерно развитие. - Разширяване възможностите за вътрешноинституционална и извънучилищна квалификационна дейност. - Оптимизиране на екипната работа и различни
УЧЕНИЦИ - Привличане на учениците като партньори в образователния процес и при разработване и реализиране на проекти. - Добра пълняемост на паралелките (средно 18 ученици). - Увеличаване се броят на учениците, продължаващи обучението си в училището след завършен 7 клас в профилирани паралелки. - Достойно представяне на общински олимпиади и конкурси в различни области. - Функциониращи форми на ученическо самоуправление (ученически съвети на класа и Училищен ученически съвет).	
ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ - Кадрова осигуреност с квалифицирани учители в т.ч. и педагогически съветник, повече от 65 % от учителите имат защитена ПКС (II – V). - Създадени условия за повишаване на	

квалификацията на учителите и наставничеството, обмен на успешни педагогически практики, МО. 3. Участие на учители във форуми, свързани с проблемите на образованието. 4. Системен контрол върху качеството на образователния процес. 5. Екипност и диалогичност в работата на всички нива. 6. Добър ръководен екип подпомагащи ръководството на училището. 7. Добро институционално взаимодействие.	направления. 14. Подкрепа на личностното развитие на учениците, превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище. 15. Превенция на агресията и противообществените прояви. 16. Осигуряване на възможности за развитие и изява на талантиливи ученици.
УПРАВЛЕНИЕ 1. Осигуряване на свободен, неограничен и равен достъп до образование. 2. Високи стандарти на предлаганото образование. 3. Дългогодишни традиции и резултати в образователната дейност, съобразени със социално-икономическото развитие на региона. 4. Работещи и ефективни вътрешноучилищни разпоредби. 5. Ритуализация на училищния живот. 6. Информация за дейността на училището чрез поддържане на актуален сайт, социални мрежи. 7. Добра координация и обмен на информация между класни ръководители и ръководството на училището при работа с учениците с проблемно поведение и в риск от отпадане. 8. Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес.	17. Превръщане на училището в център за предоставяне на образователни услуги – кариерно ориентиране, извънкласни дейности, занимания със спорт и др. 18. Използване на съвременни образователни технологии за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката. 19. Активно включване на учители и ученици в разработване на проекти по Национални програми и програми на ЕС. 20. Гъвкаво използване на системата за оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти и за определяне на ДТВ на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал. 21. Целенасочени дейности за поддържане и издигане авторитета на училището. 22. Усвояване на средства по проекти. 23. Разширяване на партньорствата с институции. 24. Сътрудничеството с родителите: структуриране и дейност на обществен съвет, реализиране на инициативи и съвместни дейности.
ПАРТНЬОРСТВА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ 1. Съвместна работа с местни структури: РУО –Монтана, община –Якимово, МКБПМН, РУ „Полиция“ и инспекторите от ДПС, Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, Ресурсен център-Монтана, културни институти и др.	25. Осъвременяване на МТБ и продължаване внедряването на иновации на базата на ИКТ. 26. Ограничаване достъпа на външни лица и МПС в района и страдата на училището и създаване условия за инцидент.
ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ 1. Добро управление на финансовите средства в условията на делегирани бюджети.	

- Обективност, публичност и достъпност при разработване и управление на бюджета. - Управленска култура на ръководството и връзка между управленските функции: планиране, организиране, координиране и контрол. - Коректно и редовно обезпечаване на средствата за заплати и възнаграждения, осигурителни вноски, - Съгласува разпределението на бюджета по дейности, размера на капиталовите разходи, както и отчета за изпълнението му (за институциите на делегиран бюджет и за частните детски градини и частните училища, които получават средства от държавния бюджет) с Обществения съвет, като изиска от него становище по тях.	
МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ	
- Много добра материална база – компютърна зала, физкултурни салони, спортна площадка, достъп до Интернет, Wi-Fi мрежа, видеонаблюдение, STEM кабинети. - Учебно-технически средства – преносими компютри, мултимедни, компютърни терминални решения, техника за размножаване, интерактивни бели дъски, наличие на информационни програмни продукти. - Обновяване и подобряване на МТБ според възможностите на бюджета.	
СЛАБИ СТРАНИ	РИСКОВЕ/ЗАПЛАХИ
1	2
- Тенденция към намаляване броя на учениците поради демографската характеристика на региона. - Голям брой извинени отсъствия; както и отсъствия по неуважителни причини на ученици в прогимназиален и гимназиален етап. - Недостатъчни умения на учителите за използване и създаване на електронни учебни ресурси. - Непълна диференциация на заплащането на труда на учителите. - Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене. - Липса на достъпна архитектурна среда за	- Демографски проблеми в региона, обезлюдяване, ръст на миграцията, ниска раждаемост, наличие на безработица и икономическа несигурност и в резултат намаляване броя на учениците, което се отразява на приема в училището. - Липса на ясна политика на общинско ниво по отношение на видовете училища, профилите, професиите и специалностите, съобразени с нуждите на бизнеса и региона, водеща до нелоялна конкуренция. - Риск от засилване на отрицателните влияния на обкръжаващата среда върху учениците – агресия, зависимости и др. - Негативно отношение към училището и липса

ученици с увреждания (водостъпни, асансьор, специални тоалетни).	на мотиви за учене – по-ниски резултати от учебната дейност.
7. Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите.	5. Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на българския учител, застаряващ учителски състав и феминизация на учителската професия.
8. Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни родители.	6. Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училище.
9. Недостатъчни финансови средства за капиталови разходи и текущи ремонти.	7. Висока средна възраст на педагогическите специалисти и започнал процес на смяна на поколенията – опасност от липса на млади учители.

Изводи:

Анализът показва, че релацията „силни страни – възможности“ извежда по-голяма тежест на силните страни, което определя стратегия за развитие, насочена към развитие на постигнатите позиции и разкриване на нови перспективи.

2. Анализ на външната среда (PEST анализ)

Външните фактори имат негативно въздействие върху развитието на образователната система. Въздействието на средата оказва силно влияние върху личността на учениците, мотивацията им за учене, а също така и върху поведението им.

Анализ на тенденциите на външната среда

Среда	Тенденции	Последствия
1	2	3
Политическа	ЗПУО – образованието е национален приоритет.	Качествена промяна във философията на образователната система: нова образователна структура, организация на обучение, гъвкавост и свобода на учебните планове и програми, ново отношение към ученика и учителя и неговата квалификация и кариерно израстване, оптимизирана система на оценяване, форми за цялостна и индивидуализирана подкрепа на учениците, автономия на институцията и др.
Икономическа	Нестабилна/неработеща икономика. Социални неравенства – ниски доходи на семействата, безработни родители. Съществен ръст на заплатите на педагогическите специалисти през последните години	Свиване на разходната част от бюджета на училището. Ученици напускат училището – семействата заминават в чужбина. Недостатъчна материална осигуреност на ученика в семейството. Повишаване мотивацията на учителите за съзнателно и отговорно отношение към професионалните им задължения.
Социална	Влошаване на демографските	Намаляване броя на учениците. Нарастване на социалните различия между учениците.

	показатели. За родителите образованието на децата им не е водеща ценност. Стремеж за подобряване влиянието на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене.	Подобрени показатели на възпитателната дейност в училище чрез включване на образователни медиатори. Ниска мотивация за учене. Негативно отношение към училището. Недостиг на учителски кадри.
Технологична	Подобряване на технологичното обезпечаване на образованието: ИКТ, интернет, електронни ресурси. Промяна във визията и съдържанието на педагогическите технологии.	Добра материална база, съдържаща условия за повишаване на качеството ефективността на образователния процес.
Нормативна	ЗПУО и държавни образователни стандарти	Осигуряване на прозрачност и предвидимост на политиките, които се предприемат в системата на предучилищното и училищното образование. Постигнат разумен баланс между нормативност (рамка) и овластяване и свобода на отделните участници в процеса на училищното образование – учителите, родителите, учениците.

Изводи:

Въздействието, което оказва външната среда върху българското училище, е противоречиво. Изразени негативни фактори са икономическата и социалната среда, които имат определящо значение за образователната система. Прогнозите за тяхното развитие и влияние са в зависимост от външни и вътрешно-политически фактори. При тази неопределеност е трудно да се предвиди тенденцията в развитието им.

Може обаче да приемем на базата на сегашното им състояние, че се търсят възможности за подобряване влияние върху образователната система.

III. МИСИЯ и ВИЗИЯ

1. Мисията на СУ „Д-р Петър Берон“ е да подкрепят учениците в процеса на овладяването на ключовите компетентности, развитието и усъвършенстването им в безопасна и здравословна училищна среда, с квалифицирани педагогически специалисти и в партньорство с родителите. Усилията ни са насочени към придобиване от учениците не само на базисно образование, но и на актуални знания, умения и компетентности, които са им необходими, за да се реализират

успешно в обществото и на пазара на труда, с проява на уважение към гражданските права на другите и отговорно собствено поведение.

2. Визия: СУ „Д-р Петър Берон“ ще продължи да се утвърждава и развива като училище, предоставящо качествено образование, в което се прилагат иновативни педагогически техники, което ангажира, мотивира и подкрепя учениците за тяхното интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите им.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ И ЦЕННОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧИЛИЩЕТО

1. Принципи (посочете приложимите принципи, които съблюдава училището при разработването на стратегията за развитие и при нейното реализиране.

Ориентация към резултатите: Постоянен мониторинг и анализ на входящите и изходящите нива на учениците, резултатите от НВО и държавните изпити, с цел своевременно предприемане на коригиращи мерки.

Равен достъп и приобщаващо образование: Осигуряване на качествено обучение за всички деца, включително интегрирана подкрепа за ученици със специални образователни потребности (СОП), деца в риск и ученици от етническите малцинства.

Прозрачност, публичност и отчетност: Всички взети решения, планове за действие и годишни

отчети се представят пред Обществения съвет, родителите и се публикуват на официалния сайт на училището.

2.Посочете ценностите, споделяни от екипа.

- **Толерантност и недискриминация:** Приемане и зачитане на различията (етнически, социални и религиозни). Екипът вярва, че всяко дете има право на равен шанс за развитие, независимо от своя произход.
- **Приобщаване и хуманизъм:** Поставяне на личността на ученика в центъра на образователния процес. Подкрепа за децата със специални образователни потребности (СОП) и децата в риск чрез индивидуален подход и емпатия.
- **Родолюбие и традиции:** Преклонение пред патрона на училището д-р Петър Берон и съхраняване на българските традиции, съчетано с уважение към културната идентичност на всеки ученик.

Професионални и етични ценности на екипа

- **Професионализъм и всеотдайност:** Стремез към високо качество на преподаване, постоянно учене през целия живот и професионално усъвършенстване на педагогическите специалисти.

V. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩЕТО

1. Стратегическа цел

Развитие на СУ „Д-р Петър Берон“ в условията на растяща конкуренция чрез създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за учениците и учителите и в партньорство с родителите и институциите, с което да се утвърди като предпочитано място за обучение и възпитание на подрастващите от селото и общината и да се превърне от училище за всички в училище за всеки.

2. Специфични за училището цели

- развитие и издигане нивото на преподаване за утвърждаване престижа на училището;
- завоюване на все по-голямо доверие сред обществеността;
- повишаване качеството и ефективността на учебно-възпитателната работа;
- постигане на максимално добри условия за обучение, възпитание, труд и реализация на подрастващите в демократичното общество;
- пълноценно обучение за усвояване на съвременните информационни и комуникационни технологии от ученици и учители;
- участие в общински, национални и международни програми и структурни фондове на Европейския съюз и тяхното реализиране на практика;
- утвърждаване чувството за принадлежност и дълг към училището и екипа от всеки ученик и учител;

VI. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ В ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО

I. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване

1. Поддържане на високо качество и ефективност в процеса на училищното образование съобразно индивидуалните способности и потребности на учениците чрез организиране на дейността на училището в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и ДОС:
 - 1.1. Планиране, организация и контрол на дейността на училището.
 - 1.2. Осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на образование, възпитание и социализация.
 - 1.3. Осъществяване на обучение по учебни планове за профили съобразно потребностите и интересите на учениците и възможностите на училището.
2. Мерки за повишаване на качеството на образованието:

2.1. Управление на институцията:

- а) стратегическо планиране: определените политики за развитие на институцията са в съответствие със законите на страната;
- б) устройството и дейността на училището е регламентирано в правилник в съответствие със ЗПУО и подзаконовите актове по прилагането му;
- в) своевременно са приети и утвърдени училищните учебни планове;
- г) лидерство в училищната общност, създадени условия за доверие, сътрудничество и прозрачност в управлението, както и за делегиране на правомощия;
- д) ефективна комуникация между участниците в образователния процес за изпълнение на приетата стратегия за развитие на училището и за изпълнение на решенията на педагогическия съвет;
- е) установени партньорски отношения с обществения съвет за постигане целите на институцията;
- ж) утвърдена система за вътрешноинституционална квалификация на педагогическите специалисти в институцията;
- з) утвърждаване на формите на ученическо самоуправление;
- и) увеличаване броя на учителите с ПКС; участие във форми за продължаваща квалификация, вкл. междуинституционални под формата на методически семинари, лектории, дискуссионни форуми, открити практики, презентации на творчески проекти, на резултати и анализи от проведени педагогически изследвания и др.;
- й) квалификация на административните служители;
- к) ефективен контрол на дейностите, на отсъствията на учениците, на воденето и на съхранението на документацията, др.;
- л) ефективно взаимодействие и общуване с родителите като участници в образователния процес: информиране за индивидуалния напредък на учениците, приемане на мнения, предложения и сигнали за нередности, планиране и организиране на съвместни дейности и др.
- м) постигната училищна автономия: партниране с общински доставчици на социални услуги за подкрепа за личностно развитие на учениците, сътрудничество с висше училище за съвместно обучение по учебни предмети и/или модули за придобиване на профилираната и/или професионалната подготовка във втори гимназиален етап, както и партньорство с друго училище за съвместни дейности с учениците и обмяна на добри практики;
- н) законосъобразно, целесъобразно и прозрачно разходване на бюджетните средства и ефективно управление на материалните от страна на ръководния екип;
- о) осигуряване и използване на ИКТ в административната дейност: софтуерни продукти за водене документацията на училището (книга за заповеди на директора, книга за решенията на педагогическия съвет, книга за контролната дейности др.);
- п) успешно участие и изпълнение на национални програми и работа по проекти, осигурени допълнителни средства за успешно реализиране на планираните политики с оглед развитие на училището и др.

2.2. Образователен процес:

- а) осигуряване на ефективно взаимодействие с учениците в процеса на обучение: ефективно планиране (дефиниране на ясни образователни цели и планиране на дейности, надграждащи усвоеното и ориентирани към самостоятелна, творческа работа от страна на учениците), избиране и прилагане на иновативни методи, техники и средства при провеждане на учебния час, мотивиращо управление на паралелката;
- б) използване на мултимедийни презентации и електронни ресурси в образователния процес;
- в) ориентирание на обучението към формиране на умения за учене и компетентности в областта на българския и на чужд език, културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество;
- г) подкрепа при формиране на инициативност и предприемачество, дигитални компетентности, STEM умения и др.;
- д) насоченост към формиране на социални умения за общуване, самооценка, самоконтрол, работа в екип и др.;
- е) проследяване на индивидуалното развитие и постигнатите резултати на всеки ученик;
- ж) осигуряване на обща и/или на допълнителна подкрепа за ученици с обучителни трудности и/или с проблемно поведение, в риск от отпадане, със специални образователни потребности;
- з) постигане на устойчивост/повишаване на резултатите от НВО и ДЗИ;
- и) осигуряване на занимания по интереси според желанията на учениците и възможностите на училището;
- й) увеличаване броя на учениците, участващи в училищните, общинските, областните и националните кръгове на олимпиади и състезания и подобряване на резултатите;
- к) утвърждаване на спортен календар на училището и развиване на компетентности, свързани със здравето и спорта чрез участие на ученици в спортни прояви, осигурени от училището или провеждани извън него, разходки и игра на учениците сред природата, провеждане на зимни и/или летни лагери с учениците и др.;
- л) осигуряване на заместване на отсъстващи учители;
- м) разработване и реализиране на вътрешни проекти и дейности с учениците и др.

2.3. Институционална среда:

- а) създаване на благоприятна и толерантна атмосфера на общуване, доверие и взаимопомощ, достъпна и подкрепяща среда;
- б) поддържане на ефективна информационна среда за родителите с цел информиране индивидуалния напредък на учениците;
- в) създаване на подходящи условия за сътрудничество и ефективно взаимодействие с обществеността и заинтересовани страни (НПО и общинските доставчици на социални услуги в подкрепа за личностно развитие на учениците и др.);
- г) превръщане на училището в желано място за ученика: позитивна среда, осигурено библиотечно-информационно обслужване, столово хранене и др.;
- д) популяризиране на дейността на училището, поддържане на активен и

- функционален сайт за утвърждаване авторитета на институцията;
- е) създаване на образователно пространство в съответствие с нормативните изисквания за здравословна, функционална, достъпна и безопасна среда, гарантираща живота и здравето на учениците;
 - ж) осигуряване на пълен достъп на всички ученици до медицинско обслужване;
 - з) поддържане и обновяване на системата за постоянно видеонаблюдение и спазване на пропускателния режим и др.;
 - и) гарантиране на удовлетвореност на участниците в образователния процес: устойчивост на резултатите/ подобряване на постиженията на учениците, успешна личностна и професионална реализация на педагогическите специалисти, задоволени очаквания на родителите, признат авторите в общността.

II. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и на общочовешки ценности у учениците

1. Създаване на подходящи условия за интелектуално, емоционално, социално,

духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

2. Планиране и реализиране на дейности, насочени както за запознаване на учениците с националните, европейските и световните културни ценности и традиции, така и за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и българското национално самосъзнание.

III. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

1. Планиране на дейности, насочени към формиране и развиване на умения, свързани със спорта и здравето и придобиване на компетентности за прилагане принципите на устойчиво развитие.
2. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности
 - 2.1. Провеждане на училищен спортен празник.
 - 2.2. Организиране на училищни спортни състезания.
3. Поддържане и обновяване на спортната база на училището.

IV. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Възпитаване на учениците в толерантност и уважение към:

- 1.1. правата на децата, учениците и хората с увреждания;
- 1.2. етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.
2. Организиране и провеждане на дейности насочени към запознаване с правата на децата, учениците и хората с увреждания.
3. Целенасочена работа, ориентирана към комплексно здравно образование чрез интерактивни дейности и занимания и часовете на класа, посветени на превенцията на пушачеството, наркоманиите и злоупотребата с алкохол, активна спортна и туристическа дейност.
4. Организиране и провеждане на инициативи и мероприятия за формиране на навики за здравословен начин на живот и правилни житейски избори чрез обучения по:
 - 4.1. безопасност на движението;
 - 4.2. действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари;
 - 4.3. оказване на първа помощ;
 - 4.4. поведение при кризи и екстремни ситуации.
5. Планиране и реализиране на политики, насочени към:
 - 5.1. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
 - 5.2. придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
 - 5.3. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.
6. Утвърждаване на ученическото самоуправление чрез:
 - 6.1. повишаване ролята на съветите на класа и ученическия парламент при организиране и осъществяване дейността на училището;
 - 6.2. участие на представители на ученическата общност при обсъждане на проблеми и вземане на управленски решения, както и при отчитане на резултатите от образователния процес.
7. Ритуализация на училищния живот:
 - 7.1. определяне на училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;

V. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на училищното образование на ученици в задължителна училищна възраст

1. Изпълнение на мерките, регламентирани в Постановление № 100 на Министерски съвет от 8.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, чрез организиране участието на лица от персонала в екипите за обхват с оглед:
 - 1.1. своевременно установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на ученици;
 - 1.2. своевременно извършване на посещения по домовете на ученици в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини, усилена работа на образователните медиатори;
 - 1.3. системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в образователната институция;

- 1.4. предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
 - 1.5. предлагане на мерки за ангажиране на застрашените от отпадане ученици в училищния живот;
 - 1.6. прилагане на целенасочени мерки за превенция на отпадането на учениците на прехода между VII и VIII клас;
 - 1.7. проследяване на изпълнението и на резултатите от предприетите мерки за преодоляване отсъствието на децата и учениците по неуважителни причини и отразяването им в ИСРМ.
2. Осигуряване на взаимодействие и подкрепа в изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (РУО-Монтана, Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.

VI. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или за възпитание

1. Включване на ученици в групи за преодоляване на обучителни затруднения, в т.ч. по проект „Успех за теб“ (*училището е включено в идентифицираните училища с концентрация на ученици от уязвими групи*).
2. Организиране на:
 - 1.1. тематични срещи с успели хора от уязвимите общности.
 - 1.2. включване на ученици от уязвимите групи в „Ден на ученическото самоуправление“, и организацията и провеждането на училищни празници, състезания и други събития;
 - 1.3. изработване на информационни материали, постери, брошури в седмицата на толерантността.
3. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
4. Показване на добри практики и работещи модели и техники.

VII. Приобщаване на учениците

1. Обща подкрепа за личностното развитие, насочена към всички ученици в училището, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището, и включва:
 - 1.1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти:
 - а) обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват и учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел

подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;

- б) провеждане на регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището.

1.2. Кариерно ориентиране на учениците – провеждано от кариерен консултант.

1.3. Занимания по интереси:

- а) дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
- б) изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
- в) обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците;
- г) библиотечно-информационно обслужване – осигуряване на безплатни учебници за ученици, свободен достъп до информация от различни документални източници и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация;
- д) грижа за здравето въз основа на информация от родителя и при взаимодействие с медицинския специалист и здравния кабинет в училището;
- е) поощряване с морални и материални награди – по ред, определен в правилника за дейността на училището.

1.4. Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа:

- а) допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин;
- б) консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

1.5. Провеждане на консултации с напреднали ученици с цел подготовка за участие в олимпиади, състезания и конкурси.

1.6. Награждаване на ученици за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност – при и по определен повод за поощрение по реда на ПДУ.

2. Допълнителна подкрепа

- 2.1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя въз основа на оценка на индивидуалните потребности на ученика, извършена от екип за подкрепа за личностно развитие на ученика, утвърден със заповед на директора за конкретен ученик.
- 2.2. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби и с хронични заболявания.
- 2.3. Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен ученик, в който родителите се включват като активни участници в дейностите. При изпълнение на дейностите училищният екип работи в партньорство и/или при необходимост с РЦППЛР, социалните служби и др.

VIII. Противодействие на тормоза и насилието

1. Изграждане на позитивна, подкрепяща среда за превенция на тормоза и насилието и преодоляване на проблемното поведение, свързани с:
 - 1.1. изграждане на позитивен организационен климат в училището;
 - 1.2. психологическа подкрепа, насочена към учениците, педагогическите специалисти и родителите за създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес, предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците, извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция, работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците.
2. Оптимизиране на системата за видеонаблюдение, контрол на достъпа и дежурство в училище с оглед недопускане на прояви на агресия.
3. Запознаване на всички ученици и родителите им с Етичния кодекс на общността и с правилата на поведение в класа.

IX. Превенция на риска от ранно отпадане от системата на училищното образование

1. Извършване на своевременни анализ и оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане (посещения по домовете за установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на учениците, пряко взаимодействие с родителите за повишаване на родителския капацитет и засилен родителски контрол и др.) Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности:
 - 1.1. за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси, благотворителни базари и др.;
 - 1.2. инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание;
 - 1.3. свободен достъп до училищната база;

- 1.4. изпълнение на проекти;
 - 1.5. кариерно ориентиране и консултиране;
 - 1.6. превенция на рисковете и здравословни житейски избори.
2. Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане:
 - 2.1. изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа на учениците в риск и ниска мотивация;
 - 2.2. консултиране и допълнителна работа;
 - 2.3. целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ, пробни изпити по НВО и ДЗИ;
 - 2.4. недопускане на прояви на агресия и тормоз;
 - 2.5. предложение за отпускане на семейни и други помощи в натура според индивидуалните потребности на учениците.
3. Дейности на ученическите съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане, вкл. и по подхода „връстници обучават връстници“, включване на ученици с образователни дефицити в мотивиращи дейности с цел задържането им в училище.
4. Повишаване на уменията и квалификацията на педагогическите специалисти за работа с ученици с различни обучителни затруднения:
 - 4.1. споделяне на опит и добри практики;
 - 4.2. наставничество.
5. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище:
 - 6.1. информиране и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорностите и превенцията;
 - 6.2. повишаване участието и ангажираността на родителите в живота на паралелката и училището при осъществяване на съвместни и извънучилищни дейности и обмен на добри практики с участието на родителите.
7. Подкрепа на семейства на деца от рискови групи и повишаване на родителския капацитет:
 - 7.1. информиране/насочване на родителите за възможностите за социално подпомагане и предоставяне на социални услуги;
 - 7.2. предоставяне на стипендии – на ученици само с един родител по предложение на комисията за стипендиите, за преодоляване от ученика на еднократни социални обстоятелства, свързани с достъпа до образование.
8. Консултации на класните ръководители за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ: ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ И ОТЧЕТИ ЗА ВСЯКА УЧЕБНА ГОДИНА, ПРИЕТИ ОТ ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ